

Terneuzen

Aanleg leiding waterstofgastransport

Quicksan ecologie

Rho

—
ADVISEURS
VOOR
LEEFRUIMTE

Terneuzen

Quicksan Ecologie

Aanleg leiding waterstoftransport X-804

Auteur

I. Dekker MSc.
Rho adviseurs voor leefruimte

datum:

06-06-2017
04-08-2017
22-09-2017

status:

concept 1
concept 2
Concept 2

Rho

ADVISEURS
VOOR
LEEFRUIMTE

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
1.1. Aanleiding	3
1.2. Plangebied, onderzoeksgebied, projectbeschrijving en huidige situatie	3
1.3. Voorgenomen werkzaamheden	5
2. Normstelling en beleid	6
2.1. Gebiedsbescherming	6
2.1.1. Natura-2000 gebieden	6
2.1.2. Natuurnetwerk Nederland (NNN)	6
2.2. Soortenbescherming	7
3. Toetsing	8
3.1. Gebiedsbescherming	8
3.1.1. Effecten op beschermde gebieden	9
3.2. Soortenbescherming	9
3.2.1. Overzicht soorten en beschermingsregime	10
3.2.2. Effecten op beschermde soorten	11

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

Verschillende partijen in hebben in maart 2016 een Green Deal ondertekend voor waterstofsymbiose in de regio Zeeuws Vlaanderen. Met deze Green Deal hebben deze partijen zich gecommitteerd om de fabrieken van Dow Benelux B.V., ICL-IP Terneuzen B.V., Yara Sluiskil B.V met een leiding aan elkaar te verbinden en daarmee waterstofgas uit te wisselen. Voor het grootste deel wordt gebruik gemaakt van een bestaande aardgasleiding A-530-113. Deze leiding wordt verlengd met ca. 685 meter. De nieuw samen te stellen leiding krijgt als naam of nummer X-804.

Om de waterstofsymbiose planologisch mogelijk te maken, is gekozen voor facetherziening van de desbetreffende bestemmingsplannen en wijziging van de geldende beheersverordeningen. De aanleg van het nieuwe leidinggedeelte wordt geregeld in de facetherziening. In het kader van de voorbereidingen van deze facetherziening dient een ecologisch onderzoek te worden uitgevoerd. Voorliggende rapportage bevat dit onderzoek.

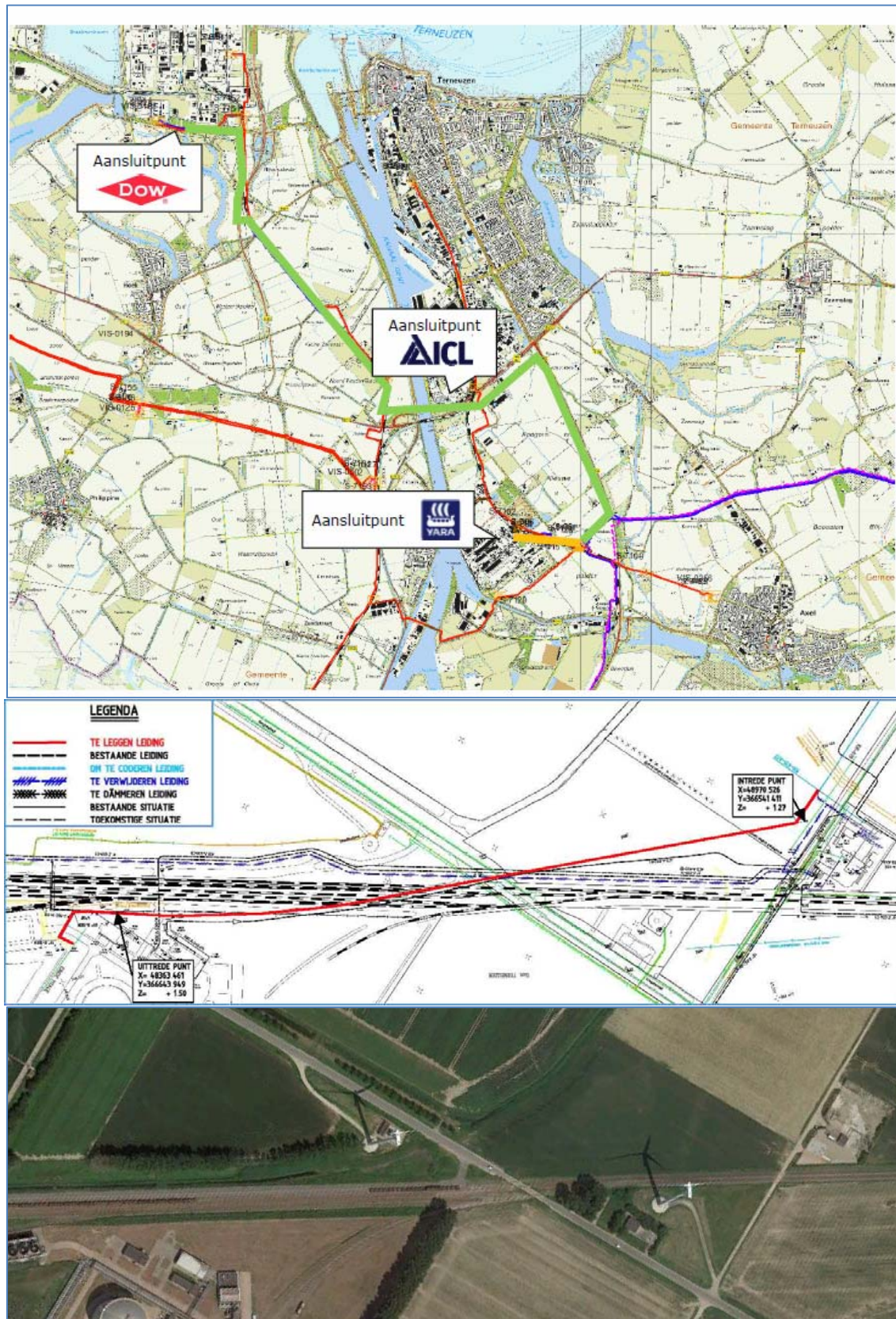
In dit onderzoek is de bestaande situatie vanuit ecologisch oogpunt beschreven en is vermeld welke werkzaamheden noodzakelijk zijn voor het verlengen van de leiding . Vervolgens is aangegeven waaraan dezewerkzaamheden, wat ecologie betreft, moeten worden getoetst. Hierbij is een onderscheid gemaakt tussen het toetsingskader dat door wettelijke regelingen wordt bepaald en het toetsingskader dat wordt gevormd door het beleid van Rijk, provincie en gemeente.

1.2. Plangebied, onderzoeksgebied, projectbeschrijving en huidige situatie

Het plangebied van de facetherziening van de desbetreffende bestemmingsplannen en wijziging van de geldende beheersverordeningen omvat het traject vanaf de kern Terneuzen naar het bedrijventerrein waar YARA is gesitueerd (zie figuur 1.1). Ondanks dat ICL-IP Terneuzen B.V. in de Green Deal als deelnemende partij wordt vermeld, bestaat op dit moment nog geen overeenstemming over een aansluiting van ICL-IP Terneuzen B.V. op de leiding van Dow Benelux B.V. naar Yara Sluiskil B.V. Daarom is dit traject niet in deze planaanpassingen meegenomen. Wel wordt in deze planaanpassing alvast voorzien in een aansluitpunt waar de toevoerleiding naar ICL in een later stadium op aan kan sluiten. Indien nodig zal voor deze aansluitleiding van ICL-IP Terneuzen B.V. een aparte planologische procedure worden gevolgd.

Omdat alleen voor het nieuwe tracé tussen het Meet- en regelstation Axel en Yara werkzaamheden plaatsvinden die effect kunnen hebben op natuur, beperkt het ecologisch onderzoek zich tot dit deel. Het nieuwe tracé c.q. de verlenging wordt met een horizontaal gestuurde boring gerealiseerd. Het nieuw aan te leggen leidingdeel loopt van Meet- en Regelstation Axel richting Yara Sluiskil B.V en heeft een diameter van 300 mm (12 inch). De gemiddelde dekking (diepteligging) van leiding van het horizontaal gestuurde deel circa 9 meter.

In de huidige situatie bestaat het terrein uit agrarische grond, (berm van) de spoorweg en een deel bedrijventerrein van YARA (zie figuur 1.2). Het groen bestaat uit gewassen en typische berm vegetatie. Er is geen opgaand groen of bebouwing aanwezig.

Figuur 1.1 Tracé van de waterstofleiding (boven), het aan te leggen tracé (midden) en luchtfoto huidige situatie (onder, bron: Google).

Oostelijk deel waar een nieuw deel tracé wordt aangelegd

Westelijk deel waar een nieuw deel tracé wordt aangelegd (het nieuwe leidinggedeelte kruist onder een flauwe hoek het spoortracé)

Figuur 1.2 Situatie onderzoeksgebied mei 2017

1.3. Voorgenomen werkzaamheden

Ten behoeve van de aanleggen van het nieuwe tracédeel worden de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- grondwerkzaamheden;
- het groen wordt verwijderd;
- ter plaatse van het oostelijke deel van de leiding wordt de leiding ingegraven;
- ter plaatse van het westelijke deel van de leiding wordt de leiding deels ingegraven en een deel, onder het spoor, wordt aangelegd door middel van een horizontaal gestuurde boring.

Bij de voorbereiding van een ruimtelijk plan dient onderzocht te worden of de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) en het beleid van de provincie ten aanzien van de bescherming van dier- en plantensoorten en de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland de uitvoering van het plan niet in de weg staan. In elk geval moet aannemelijk zijn dat vergunning of ontheffing van de bij of krachtens deze wet geldende verbodsbepalingen kan worden verkregen voor de activiteiten die met dit bestemmingsplan mogelijk worden gemaakt.

Met de Wnb zijn alle bepalingen met betrekking tot de bescherming van natuurgebieden en dier- en plantensoorten samengebracht in één wet. De Wnb implementeert diverse Europeesrechtelijke regelgeving, zoals de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn in de Nederlandse wetgeving.

2.1. Gebiedsbescherming

De Wnb kent diverse soorten natuurgebieden, te weten:

- Natuurnetwerk Nederland (NNN);
- Natura-2000 gebieden.

2.1.1. Natura-2000 gebieden

De Minister van Economische Zaken (EZ) wijst gebieden aan die deel uitmaken van het Europese netwerk van natuurgebieden: Natura 2000. Een dergelijk besluit bevat de instandhoudingsdoelstellingen voor de leefgebieden van vogelsoorten (Vogelrichtlijn) en de instandhoudingsdoelstellingen voor de natuurlijke habitats en habitats van soorten (Habitatrichtlijn).

Een bestemmingsplan dat afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, kan uitsluitend vastgesteld worden indien uit een passende beoordeling de zekerheid is verkregen dat het plan, onderscheidenlijk het project, de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zal aantasten. Indien deze zekerheid niet is verkregen, kan het plan worden vastgesteld, indien wordt voldaan aan de volgende drie voorwaarden:

- alternatieve oplossingen zijn niet voor handen;
- het plan is nodig om dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en
- de nodige compenserende maatregelen worden getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van het Natura 2000-netwerk bewaard blijft.

De bescherming van deze gebieden heeft externe werking, zodat ook ingrepen die buiten deze gebieden plaatsvinden verstoring kunnen veroorzaken en moeten worden getoetst op het effect van de ingreep op soorten en habitats.

2.1.2. Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Gebieden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) worden aangewezen in de provinciale verordening. Het NNN is in Zeeland uitgewerkt in het Natuur Netwerk Zeeland (NNZ). Voor dit soort gebieden geldt het 'nee, tenzij' principe, wat inhoudt dat binnen deze gebieden in beginsel geen nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen mogen plaatsvinden.

2.2. Soortenbescherming

In de Wnb wordt een onderscheid gemaakt tussen:

- soorten die worden beschermd in de Vogelrichtlijn;
- soorten die worden beschermd in de Habitatrichtlijn; en
- de bescherming van overige soorten.

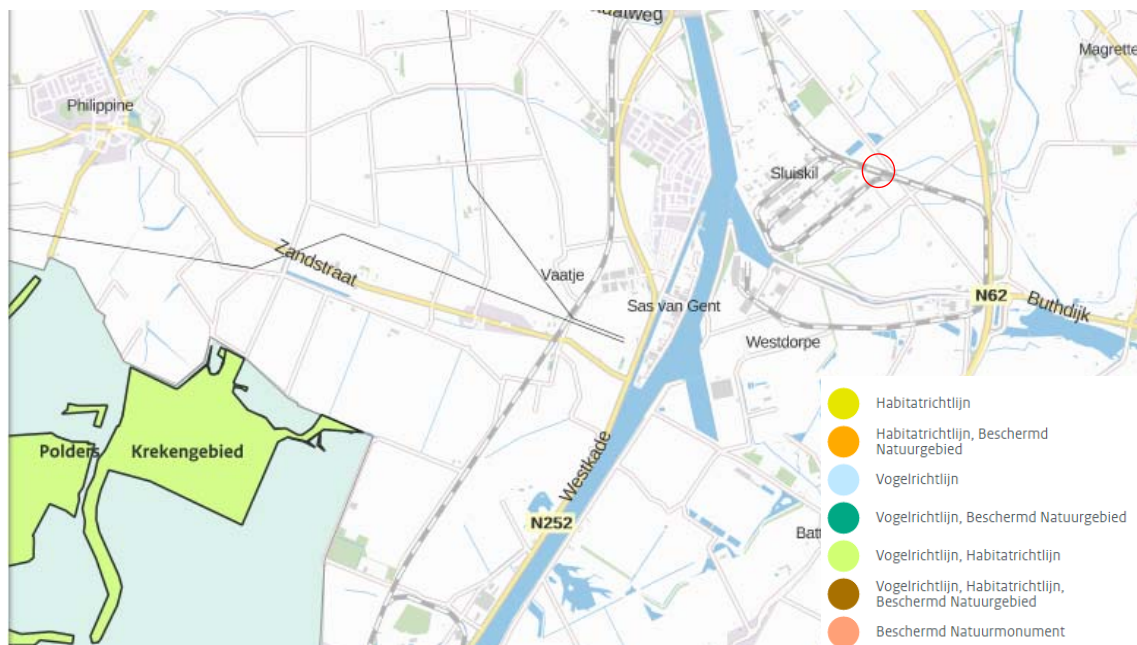
De Wnb bevat onder andere verbodsbepalingen ten aanzien van het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten, eieren en rustplaatsen van vogels als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn. Gedeputeerde Staten (hierna: GS) kunnen hiervan ontheffing verlenen en bij verordening kunnen Provinciale Staten (hierna: PS) vrijstelling verlenen van dit verbod. De voorwaarden waaraan voldaan moet worden om ontheffing of vrijstelling te kunnen verlenen zijn opgenomen in de Wnb en vloeien direct voort uit de Vogelrichtlijn. Verder is het verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen of te verstoren. GS kunnen hiervan ontheffing verlenen en bij verordening kunnen PS vrijstelling verlenen van dit verbod. De gronden voor verlening van ontheffing of vrijstelling zijn opgenomen in de Wnb en vloeien direct voort uit de Habitatrichtlijn.

Ten slotte is een verbodsbepaling opgenomen voor overige soorten. Deze soorten zijn opgenomen in de bijlage onder de onderdelen A en B bij de Wnb. De provincie kan ontheffing verlenen van deze verboden. In de provincie Zeeland geldt voor ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden en bestendig beheer en onderhoud een vrijstelling voor een groot deel van de “overig” beschermde soorten. Het betreft aardmuis, bastaardkikker, bosmuis, bruine kikker, bunzing, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, gewone bosspitsmuis, gewone pad, haas, hermelijn, huisspitsmuis, kleine watersalamander, konijn, meerkikker, ondergrondse woelmuis, ree, rosse woelmuis, tweekleurige bosspitsmuis, veldmuis, vos, wezel en woelrat. Dit betreft de meest algemene soorten amfibieën en zoogdieren. Voor de Europees beschermde soorten (Vogel- en Habitatrichtlijn) is er geen beleidsruimte en is de bescherming onveranderd.

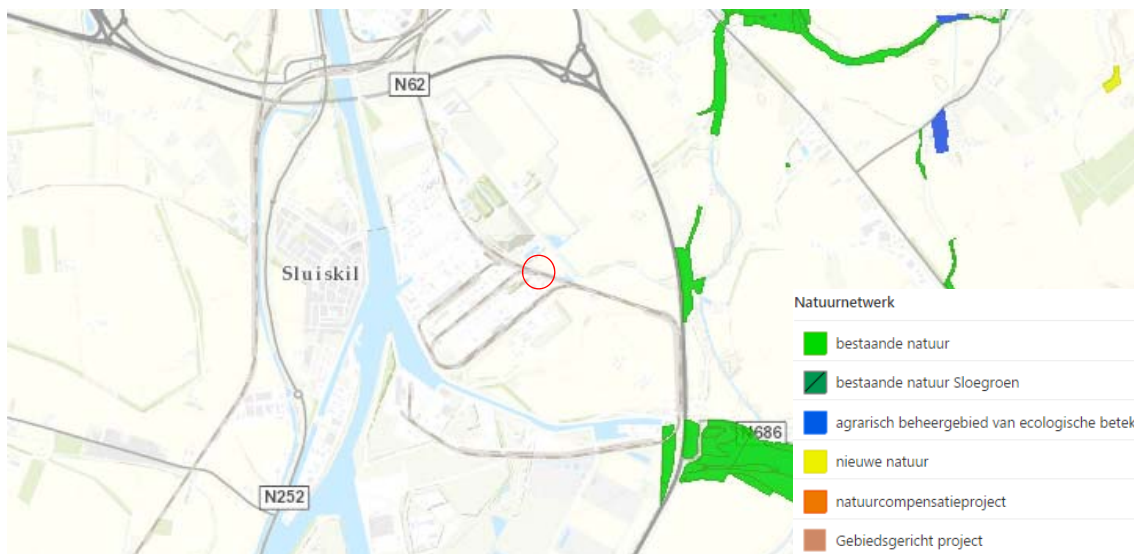
3. Toetsing

3.1. Gebiedsbescherming

Het onderzoeksgebied ligt op grote afstand, circa 5 kilometer, van Natura 2000-gebieden Polders en Krekengebied (BE) (zie figuur 3.1). Het gebied is buiten Natura 2000-gebieden gelegen en is niet van betekenis voor de kwalificerende soorten. Het onderzoeksgebied maakt evenmin deel uit van het Natuurnetwerk Zeeland (zie figuur 3.2).

Figuur 3.1 ligging onderzoeksgebied (rode cirkel) ten opzichte van Natura 2000-gebieden (bron: AERIUS calculator)

Figuur 3.2 Ligging ten opzichte van Natuurnetwerk Zeeland (bron: Geoloket provincie Zeeland)

3.1.1. Effecten op beschermde gebieden

Het onderzoeksgebied is niet gelegen in beschermde natuurgebieden. Directe effecten als areaalverlies en versnippering kunnen daarom worden uitgesloten. Gezien de afstand en de tijdelijke aard van de ontwikkeling kunnen ook effecten als verstoring, vermesting/verzuring, en effecten op de waterhuishouding worden uitgesloten. De ontwikkeling leidt niet tot negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen voor de Natura 2000-gebieden.

3.2. Soortenbescherming

De huidige ecologische waarden zijn vastgesteld aan de hand van algemene ecologische kennis, verspreidingsatlassen/gegevens (onder andere www.waarneming.nl) en een veldbezoek dat heeft plaatsgevonden 31 mei 2017 door mw. I. Dekker (temperatuur 21 graden Celsius, geen neerslag, zonnig).

Vaatplanten

Het groen ter plaatse van de aan te leggen tracédelen bestaat uit bermvegetatie (o.a. heermoes, smeewortel, klaproos, distel en brandnetel) en gewassen (graan). Er zijn geen beschermde planten waargenomen tijdens het veldbezoek, deze zijn ook niet te verwachten in dit gebied.

Figuur 3.3 Vegetatie ter plaatse van het onderzoeksgebied

Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn kauw, houtduif en zilvermeeuw waargenomen. Mogelijk wordt het landelijke gebied gebruikt als jachtgebied door buizerd en torenvalk. Fazant en patrijs kunnen gebruik maken van de agrarische gronden als broedgebied. In de rietkragen langs het spoor kunnen soorten broeden als

rietzanger. Aangezien er geen bomen worden gekapt, bebouwing wordt gesloopt en de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaats vinden kunnen negatieve effecten op vogels met jaarrond beschermde nesten en algemene broedvogels worden uitgesloten.

Grondgebonden zoogdieren

In en in de omgeving van het onderzoeksgebied zijn naar alle waarschijnlijkheid de veldspitsmuis en de haas aanwezig. Op basis van het huidige biotoop, kan de aanwezigheid van overige beschermde grondgebonden zoogdiersoorten als de steenmarter niet worden uitgesloten. De soort is ook waargenomen in nabijheid van het onderzoeksgebied. De beoogde werkzaamheden leiden niet tot aantasting van het leefgebied van de steenmarter, effecten kunnen worden uitgesloten. Het biotoop van de veldspitsmuis bestaat uit kleinschalige cultuurlandschappen en kruidachtige vegetaties, de bembegroeiing is geschikt voor de soort. De tijdelijke graafwerkzaamheden kunnen leiden tot effecten op nesten van de spitsmuis. Overwintering vindt plaats in hagen, houtwallen of bosranden, op de locatie waar de werkzaamheden plaats vinden zijn deze structuren niet aanwezig. Door de werkzaamheden uit te voeren in de periode september tot maart en voorafgaand het graafwerk de vegetatie kort te maaien kunnen negatieve effecten worden uitgesloten. De aangetaste vegetatie zal zich snel weer herstellen.

Vleermuizen

In de omgeving van het onderzoeksgebied zijn waarnemingen bekend van de gewone grootoorvleermuis. Gewone grootoorvleermuizen jagen op beschutte plekken in bos en kleinschalig parkachtig landschap, langs bosranden en laag boven kruidenvegetaties of langs en door de kroon van bomen. De gewone grootoorvleermuis gebruikt zeer uiteenlopende soorten verblijfplaatsen. In de zomer wordt de soort aangetroffen op zolders, achter betimmeringen, daklijsten en vensterluiken, in spouwmuren en onder dakpannen, in holten en spleten in bomen en in nest- en vleermuiskasten. In de winter wordt de soort waargenomen in grotten, kalksteengroeven, oude steenfabrieken en kelders.

Aangezien de werkzaamheden overdag worden uitgevoerd, de werkzaamheden tijdelijk van aard zijn, er geen bebouwing wordt gesloopt en er geen bomen worden gekapt, kunnen effecten op vleermuizen worden uitgesloten.

Overige soorten

Op basis van verspreidingsgegevens en/of het ontbreken aan geschikte biotopen in of in de omgeving van het onderzoeksgebied, kunnen overige beschermde soorten waaronder amfibieën, vissen, reptielen en ongewervelden worden uitgesloten.

3.2.1. Overzicht soorten en beschermingsregime

In tabel 3.1 is aangegeven welke beschermde soorten er binnen het onderzoeksgebied naar verwachting aanwezig zijn en onder welk beschermingsregime deze vallen.

Tabel 3.1: Naar verwachting aanwezige beschermde soorten binnen het onderzoeksgebied en de directe omgeving met daarbij het beschermingsregime

Wet Natuurbescherming			Nader onderzoek nodig bij toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen
Vogelrichtlijn (EU)	alle inheemse soorten	rietgors, zilvermeeuw, houtduif, kauw	nee
	lijst vogels jaarrond beschermde nesten	buizerd	
Habitatrichtlijn bijlage IV (EU)		gewone grootoorvleermuis	nee
Overige soorten	Nationaal beschermde soorten	steenmarter, veldspitsmuis	nee nee, mits werkzaamheden worden uitgevoerd in overwinteringsperiode september – maart
	Vrijstellingsregeling provincie Zeeland	haas	vrijstelling

3.2.2. Effecten op beschermde soorten

Uiterlijk bij het nemen van een besluit dat ruimtelijke veranderingen mogelijk maakt, zal daarom zekerheid moeten zijn verkregen dat overtredingen van de Wet natuurbescherming niet optreden. Het plan voorziet in de aanleg van nieuwe tracédelen voor een waterstofleiding. De werkzaamheden kunnen leiden tot verstoring door trillingen, licht en geluid.

- Bij aanvang en tijdens werkzaamheden dient er rekening te worden gehouden met broedende vogels. Overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van vogels wordt voorkomen door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren of wanneer er geen broedgeval aanwezig is. Indien de werkzaamheden uitgevoerd worden op het moment dat er geen broedgevallen (meer) aanwezig zijn, is overtreding van de wet niet aan de orde. De meeste vogels broeden overigens tussen 15 maart en 15 juli (bron: website vogelbescherming).
- Er is geen ontheffing nodig voor de benoemde soort van de lijst 'overige' beschermde soorten (haas) omdat in provincie Zeeland hiervoor een vrijstelling geldt van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Uiteraard geldt wel de algemene zorgplicht. Dat betekent dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende planten en dieren en hun leefomgeving.
- In en in de omgeving van het onderzoeksgebied kunnen beschermde soorten als gewone grootoorvleermuis, steenmarter en vogels met jaarrond beschermde nesten als buizerd aanwezig zijn. De beoogde werkzaamheden beïnvloeden het leefgebied voor de voornoemde soorten niet. Er wordt namelijk geen opgaand groen (struikgewas en bomen) verwijderd of bebouwing gesloopt die als verblijfplaats kunnen dienen. De werkzaamheden worden uitgevoerd gedurende de dag periode waardoor ook effecten door licht kunnen worden uitgesloten.
- De berm vormt geschikt leefgebied voor de zeldzame veldspitsmuis. Graafwerkzaamheden kunnen effect hebben op de nesten van de soort. De veldspitsmuis overwintert in hagen, houtwallen of bosranden, op de locatie waar de graafwerkzaamheden plaats vinden zijn deze structuren niet aanwezig. Door de werkzaamheden uit te voeren in de periode september tot maart en voorafgaand het graafwerk de vegetatie kort te maaien kunnen negatieve effecten worden uitgesloten.

De ontwikkeling leidt met inachtneming van bovenstaande niet tot negatieve gevolgen voor beschermde soorten, er is geen sprake van overtreding van de Wet natuurbescherming indien de werkzaamheden buiten het broedseizoen en in de overwinteringsperiode van de veldspitsmuis (september – maart) worden uitgevoerd.